Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 56/17
V Lucemburku dne 30. května 2017

Tisk a informace

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-165/16
Toufik Lounes v. Secretary of State for the Home Department

Podle generálního advokáta Y. Bota může osoba, která je státním příslušníkem třetího státu a která je rodinným příslušníkem občana Unie, požívat práva pobytu v členském státě, v němž tento unijní občan pobýval a následně v něm nabyl občanství a vybudoval si v něm rodinný život.

Pro zajištění užitečného účinku práv přiznaných v souvislosti s unijním občanstvím by podmínky přiznání tohoto odvozeného práva pobytu v zásadě neměly být přísnější než podmínky, které jsou stanoveny směrnicí o volném pohybu občanů Unie.

Alžírský státní příslušník Toufik Lounes přicestoval do Spojeného království v roce 2010 na základě turistického víza platného na dobu šesti měsíců. Po uplynutí této doby zůstal na britském území neoprávněně. Španělská státní příslušnice Perla Nerea García Ormazábal přicestovala do Spojeného království v roce 1996 za účelem studia a od roku 2004 je v této zemi zaměstnána na plný pracovní úvazek. V roce 2009 jí bylo uděleno britské občanství.

V roce 2014 uzavřeli Toufik Lounes a P. N. García Ormazábal manželství. Toufik Lounes požádal po uzavření manželství ministra vnitra o vydání průkazu o povolení k pobytu coby rodinný příslušník státního příslušníka EHP (Evropský hospodářský prostor). Dne 14. května mu bylo doručeno oznámení spolu s rozhodnutím o jeho vyhoštění ze Spojeného království, které bylo odůvodněno tím, že překročil dobu oprávněného pobytu v tomto státě, přičemž došlo k porušení kontrol v oblasti imigrace.

Dopisem ze dne 22. května 2014 kromě toho ministr vnitra T. Lounese informoval, že jeho žádost o průkaz o povolení k pobytu byla zamítnuta. V tomto dopise bylo uvedeno, že se P. N. García Ormazábal již nepovažuje podle britského práva za „státní příslušnici“ EHP, neboť nabyla britské občanství. Z tohoto důvodu již nepožívala práv, která přiznává směrnice o volném pohybu[1], a T. Lounes se proto nemohl coby rodinný příslušník státního příslušníka EHP domáhat vydání průkazu o povolení k pobytu.

T. Lounes podal proti zmíněnému rozhodnutí ze dne 22. května 2014 žalobu u High Court of Justice (England and Wales), [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales)]. Vzhledem k tomu, že měl tento soud pochybnosti o slučitelnosti britských právních předpisů s unijním právem, obrátil se na Soudní dvůr se žádostí o rozhodnutí v této věci.

Generální advokát Yves Bot ve svém stanovisku z dnešního dne nejprve uvádí, že mezi výkonem práv, která přiznávala uvedená směrnice P. N. García Ormazábal, a tím, že posledně uvedená nabyla britské občanství, existuje neoddělitelná vazba. **Ačkoliv spadá vymezení podmínek nabývání a pozbývání státního občanství do pravomoci každého členského státu, je tuto pravomoc nutno vykonávat v souladu s unijním právem** a vnitrostátní právní úprava musí unijní právo respektovat.

[1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46).

Generální advokát má dále **za to, že uvedená směrnice skutečně omezuje svou osobní působnost na občany Unie, kteří pobývají v jiném členském státě, než kterého jsou státními příslušníky.**

Na základě výše uvedeného dochází generální advokát k závěru, že i přes existenci zjevné vazby mezi výkonem práv, která uvedená směrnice přiznávala P. N. García Ormazábal, a tím, že posledně uvedená nabyla britské občanství, se její právní postavení zásadně změnilo z důvodu nabytí uvedeného občanství, a to jak ve vztahu k unijnímu právu, tak i právu vnitrostátnímu.

Generální advokát je tudíž toho názoru, že **P. N. García Ormazábal již nespadá pod pojem „oprávněná osoba" ve smyslu uvedené směrnice. To znamená, že její manžel nemůže mít na základě uvedené směrnice odvozené právo pobytu v členském státě, jehož státní příslušnicí je jeho manželka**.

Generální advokát ovšem **uvádí, že podle článku 21 SFEU, musí členské státy umožnit občanům Unie, kteří nejsou jejich státními příslušníky, pohybovat se a pobývat na jejich území spolu se svým manželem nebo manželkou a případně některými dalšími rodinnými příslušníky, kteří nejsou občany Unie.** Generální advokát v této souvislosti připomíná judikaturu Soudního dvora, podle které platí, že za účelem zajištění užitečného účinku tohoto článku SFEU je třeba v případě návratu občana Unie do členského státu jeho původu uplatňovat ustanovení směrnice *per analogiam*.

Vzhledem k tomu, že se P. N. García Ormazábal rozhodla získat v hostitelském členském státě (Spojené království) občanství udělením, a projevila tak vůli žít v tomto státě stejným způsobem, jako by žila v členském státě svého původu, jelikož si k hostitelskému členskému státu vybudovala trvalé a pevné vazby, generální advokát navrhuje, aby se výše uvedená judikatura použila na projednávanou věc *per analogiam*.

Generální advokát má proto **za to, že užitečný účinek práv přiznaných článkem 21 SFEU vyžaduje, aby takový občan Unie,** jako je P. N. García Ormazábal, **mohl i nadále vést rodinný život, který měl dosud se svým manželem či manželkou ve členském státě, jehož občanství nabyl.**

Generální advokát dospívá k závěru, že podmínky přiznání odvozeného práva pobytu státnímu příslušníkovi třetího státu, který je rodinným příslušníkem občana Unie, by v zásadě neměly být přísnější než podmínky, které jsou stanoveny uvedenou směrnicí.

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

Úplné znění stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499